Wandelaar.nl
Rijk van Nijmegen
Ubbergen - Beek

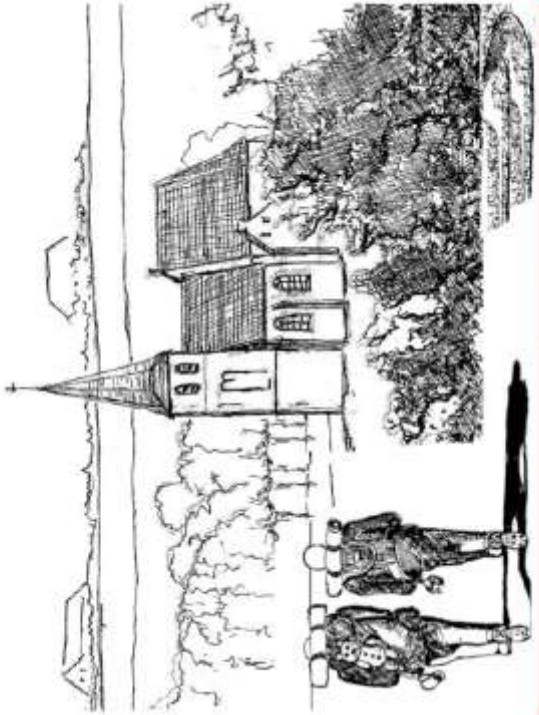

Wandelaar.nl

Wandelen in stappen

Rijk van Nijmegen Ubbergen – Beek – Berg en Dal

Navigatie adres : Ubbergen lijn 80 Pompweg. Lijn 8 Berg en Dal Hamerlaan.
Afstand : 8,5 km
Bezienswaardig : Bos, hei en plassen.

1 We gaan met de bus lijn 80 naar halte Pompweg in Ubbergen. We gaan rechts de Pompweg in en pakken hier de markering van het Grote Rivierenpad op (GRP). We volgen het GRP tot

2 Hier verlaten we het GRP en gaan naar het dal. De kerken van Beek liggen te mooi om ze links te laten liggen. Iets voorbij de Romaanse St Bartholomeuskerk gaan we rechtsaf de Elzenweg in en pakken aan het eind

3 de draad weer op (GRP). We volgen het GRP tot de Duivelsberg. Als je het hebt over spaghetti wandeling dan ben je hier echt op de goede plaats. Een woud aan markeringen van verschillende paden overvalt je hier. Wanhoop niet, welke markering je ook volgt ze komen vrijwel alle uit bij

4 Pannenkoekenhuis Duivelsberg. Als je pannenkoeken ruikt volg je de geur, een nieuwe Klein Duimpje Variant. Bij het Pannenkoekenhuis maken we een klein uitstapje naar de motte. Weer terug bij het Pannenkoekenhuis volg je, voor de eenvoud, het best de uitrijweg van het Restaurant tot ..

5 de markering van het Romeinse LimesPad. Volg dit pad tot je bij het Pretpark Tivoli op de Oude Kleefse Baan komt. Volg deze weg tot Bushalte Hamerlaan Lijn 8.

Start 1 ► Start en looprichting | 4 wandelstap | 70 Wandelknooppunt | 10 Fietsknooppunt

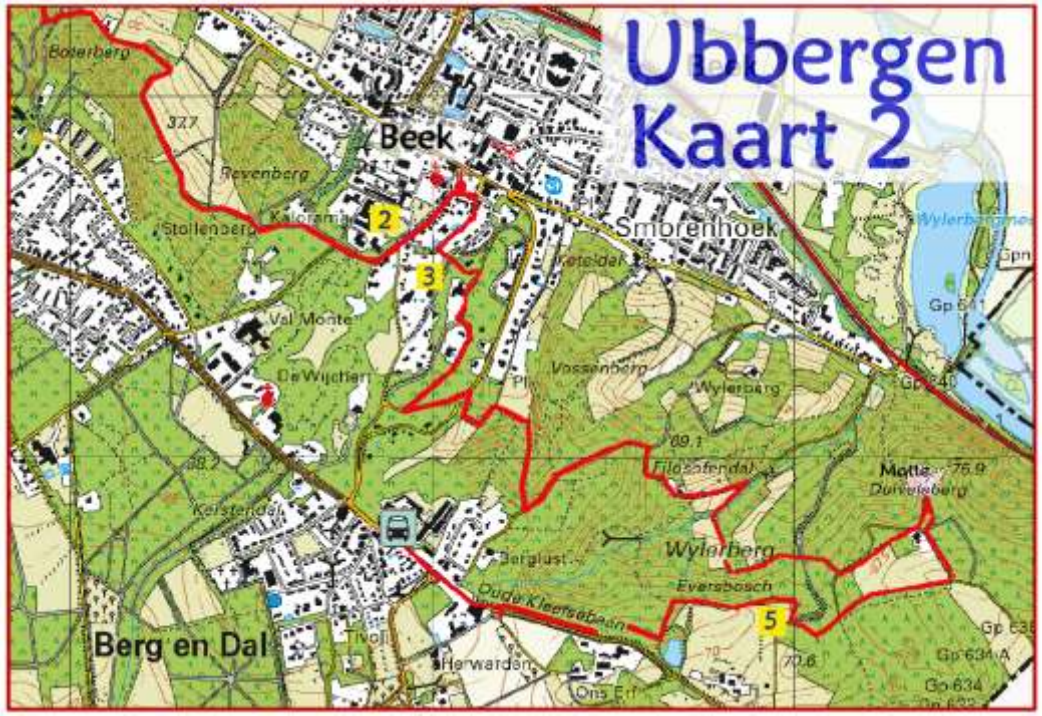

Rijk van Nijmegen Ubbergen – Beek – Berg en Dal

Als je een top 10 van wandelingen in Nederland zou samenstellen dan zal deze wandeling hoge ogen gooien. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in dit deel van het Rijk van Nijmegen een Bouillabaisse van wandelingen is uitgezet. Of, als je alle wandelingen op een kaart ziet ingetekend, een spaghettipan vol wandelplezier: N70, Pieterpad, Grote Rivieren pad en tot overmaat van geluk ook sinds enige tijd het 'Romeinse Limespad'. Voeg daarbij nog een gros plaatselijke wandelingen aan toe en je ziet door de markeringen het bos niet meer. Mooi natuurlijk, maar ja, hoe ga je daar mee om als je deze prachtige wandeling toch niet in de collectie wil laten ontbreken? Nou, gewoon: Maak prachtige spaghetti van de Bouillabaisse ingrediënten. Een snufje Pieterpad, een tikje N70, een sliertje Limes en voeg er een beetje plaatselijk natuurpad aan toe. En je krijgt een mix van the best of all, een prachtige wandeling met prachtige on-Nederlandse vergezichten, lekkere kuitenbijters, een gezellig dorp met kerk en kroeg. Kortom, alles wat een wandeling zo leuk maakt in één mooie dag verzameld. Deze wandeling leent zich het best voor het OV. We namen de bus naar Ubbergen en volgden in eerste instantie de markering van het Grote Rivieren Pad. Wandelstokken mee, want hoewel het hier geen echt bergland is kan een beetje steun op de steile hellingen geen kwaad. En zo zijn we op een mooie zomerdag op pad gegaan.

Ubbergen. Is het een plaats met historie? 'Ja' en 'nee'. De 'de slag van Ubbergen' komen we niet tegen in de geschiedenisboeken. Maar in een dal op een strategische plaats gelegen zou deze er zo maar geweest kunnen zijn. Maar Ubbergen was lange tijd wel een zelfstandige Heerlijkheid. Het aanzien van het dorp werd vanaf de Middeleeuwen dan ook bepaald door de burcht, die het middelpunt vormde van de kleine heerlijkheid.

De heren van Ubbergen streefden er naar om een zo groot mogelijk gedeelte van de weg van Nijmegen naar Kleef langs de heuvelrug te controleren. We lopen dus niet voor niets langs 'de oude tol', dat de belangrijkste bron van inkomsten was. Hun gebied heeft tot 1817 zelfs tot aan de Nijmeegse stadsmuur gereikt. Na de Middeleeuwen verminderde het strategische belang van deze landweg. En het kasteel, dat in de 17de eeuw nog in zijn middeleeuwse, zij het ruïneuze, staat was is in de 18de eeuw afgebroken en vervangen door een buitenplaats met een grote tuin er omheen.

De overwegend agrarische gemeenschap leefde voor en van het kasteel, dat ook gedurende de 18de eeuw nog het feitelijke middelpunt van het dorp vormde. De laatste familie die het huis bewoonde, heeft het vergroot en de tuin laten aanleggen in een romantische stijl. Nu is er niets meer van over, maar vroeger was het statige gebouw bekend om zijn uitgebreide barokke tuin met fonteinen en waterwerken, die beter functioneerden dan die in Versailles.

Dit kwam, door een vernuftig stelsel van pijpleidingen en spaarbekkens, er stroomde steeds fris en helder bronwater uit de heuvels.

Het huis „Rozendal" is een verbouwd voormalig koetshuis van het kasteel en aan resten van de vijvers en lanen is nog het verloop van de watersingels te zien. En direct tegenover de plaats, waar het kasteel gestaan heeft, lopen we langs het witte, laatmiddeleeuwse, kerkje van Ubbergen. Het intieme kerkhofje met de platte zerken, waarop de namen en de wapens van vele adelijke families uit het dorp prijken, is boeiend om te zien. Een neogotisch hekwerk vervolmaakt het beeld van dit stemmig kerkje.

1 2
3 4

Hildebrand vermeldt het in zijn ,,Camera Obscura". *Staat dat boek tegenwoordig nog op de literatuurlijst?* Als we de Jan Dommer van Poldersveldtweg overgestoken zijn komen we op het landgoed van Bronhuize. Het huis ontleent zijn naam aan een minerale bron, die rond 1745 door Dr. Degener beschreven werd. In een geschriftje, getiteld *„Aediculae Ubbergenses, of Kort Verhaal van een Gezondbron, in de Graafschap en Heerlijkheid Ubbergen, ontdekt en voorgesteld door Johan Hartman Degener ordinaris Medicinae Doctor der Stadt Nijmegen en Lid van de Keyserlijke Academie der Natuur- en Geneeskunde"*, gaf hij een verslag van zijn bevindingen. Hij kwam tot de slotsom, dat dit water *„een zeer reyn, licht en spiritueus water, met een fijn zout en staal-poejer vermengd"* was. Het leek op het water van de Sauvenière te Spa. Het hielp tegen schier alle kwalen, zelfs de meest uitzonderlijke. En we vinden er benamingen onder, die wij niet eens meer kennen, zoals „inwendige brand, verstopping van de takken, blauwe schuit" en dergelijke. Maar het geneeskrachtig water zou ook aangewend kunnen worden tegen „kwalijkheid, opgeblazenheid, koude koorts en innerlijke drift". Of het werkelijk hielp? We weten het niet, want de douairière vreesde door een grote toeloop van volk in haar rust gestoord te worden. Ze wenste Ubbergen niet uit te zien groeien tot een Kuuroord met alle wereldse vermakelijkheden van dien. Ogenblikkelijk liet ze de bron met een hekwerk afsluiten. De kans om Ubbergen als kurort op de kaart te zetten was voorgoed verkeken. Gelukkig is het voor wandelaars een bron van genoegen gebleven.

We wijken even van het GRP af om toch vooral het kerkje van Beek niet te missen, want ja, wandelen is niet alleen natuur, het is ook cultuur. Zelden zag je zo'n ontroerend kerkje als de kleine Bartholomeus in Beek.

Beek ligt aan de voet van de stuwwal van het Rijk van Nijmegen. Uit de stuwwal sijpelen verschillende beken, ideaal om te wassen en om molens aan te drijven. Door de overvloed aan helder water zijn er in dit dorp dan ook van oudsher veel wasserijen en blekerijen geweest. Hiervan getuigen nog de witte wasboerderijtjes. Het beeld bij de St Bartholomeus kerk houdt de herinnering levend. Nadat het aantal wasserijen drastisch was teruggelopen, zijn in de jaren vijftig alle beekjes naar de riolering geleid. Enkele jaren geleden is dit deels in oude staat hersteld en het water stroomt nu weer door enkele straten in Beek.

Alle wegen leiden uiteindelijk naar de Duivelsberg, maar op de Duivelsberg moeten we toch wel een ommetje maken naar Motte Mergelpe. Een motte is een kunstmatige kasteelheuvel, met grachten en een omwalling. Rond het jaar 1000 bouwden graaf Balderik en zijn vrouw Adela de motte. Hij werd opgeworpen ter verdediging van vijandelijke aanvallen. Je kon op de motte de vijand van ver zien aankomen. Voor de aanvallen hoeven we nu niet meer zo bang voor te zijn, maar, gelukkig, bleef het weidse uitzicht.

We pakken, na dit ommetje de draad weer op en lopen via de markering van het Romeinse Limespad naar de bushalte in Berg en Dal.

Give him a pint!
Heeft u plezier beleefd aan de wandeling?
Doe dan a.u.b. een bijdrage aan Wandelaar.nl
Wandelaar-nl
nl33knab0256028192

info@wandelaar.nl Kaarten Kadaster Apeldoorn © wandelaar.nl

Illustraties en tekst: Jaap de Ruiter Kaarten: www.kadaster.nl